

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 09 sierpnia 2018 r.

WPS-I.431.2.4.2018.AKo

**Pani
Urszula Pisarek
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Wolanowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.) inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 26 – 29 czerwca 2018 r. kontrolę problemową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wolanowie.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie sposobu organizacji i realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na podstawie Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 r. poz. 821), a w szczególności: organizacji zadania na terenie gminy, przyznawania świadczeń, wydatkowania i rozliczania środków przekazanych na dożywianie, dowóz oraz ich prawidłowe wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem. Kontrola obejmowała realizację zadania w okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 29 czerwca 2018 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W związku z realizacją programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Rada Gminy Wolanów przyjęła uchwały:

- nr XXXIX/213/14 z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu ostonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014—2020, zgodnie z którym w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć

zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku, a przyznanie tej pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej;

- nr XXXIX/214/14 z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 w formie pieniężnej. Uchwałą podwyższono do 150 % kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, uprawniające do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;

- nr XXXIX/215/14 z dnia 29 stycznia 2014 r., na podstawie której określono uprawnienia do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie rzeczowej.

W 2017 r. Wojewoda Mazowiecki przyznał Gminie Wolanów dotację celową w wysokości 88 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego udzielanego osobom posiadającym dochód w wysokości do 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy. Udział środków własnych gminy określono na poziomie nie mniejszym niż 20% planowanego kosztu programu lub kosztu realizacji zadania ogółem w 2017 r. W *Sprawozdaniu z realizacji Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-XII 2017 r.* Gmina Wolanów przedstawiła koszt programu ogółem w wysokości 104 318 zł, z tego środki własne gminy wyniosły 20 895 zł, co stanowiło 20% kosztu realizacji programu. 29 grudnia 2017 r. gmina zwróciła 4 577 zł niewykorzystanej dotacji.

W 2018 r. do dnia kontroli na mocy umowy nr WPS-I.946.1.219.2018 o wsparcie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym realizowanego w ramach powyższego programu, przyznano Gminie Wolanów dotację celową w wysokości 52 800 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego udzielanego osobom posiadającym dochód w wysokości do 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy. Udział środków własnych gminy określono na poziomie nie mniejszym niż 20% planowanego kosztu realizacji zadania ogółem w 2018 r.

Na terenie gminy Wolanów w okresie od stycznia 2017 r. do czerwca 2017 r. posiłki były

przygotowywane przez osobę wyłonioną w ramach przetargu na dożywianie dzieci w szkołach w roku szkolnym 2016/2017. Od listopada 2017 r. w ramach porozumienia zawartego z dyrektorem Publicznej Szkoły Podstawowej w Wolanowie posiłki przygotowuje stołówka szkolna. Następnie posiłki dostarczane są do innych szkół i placówek na terenie gminy przez przewoźnika zatrudnionego przez Ośrodek.

Na dzień kontroli na terenie gminy posiłki wydawane były w jednej stołówce oraz pięciu punktach wydawania posiłków. Dzieci korzystały również z dożywiania w formie gorących posiłków w 13 placówkach oświatowych funkcjonujących poza terenem gminy. Dzieci, które uczęszczały do szkół poza terenem gminy, w których brak jest stołówki, były objęte pomocą w formie zasiłków celowych na zakup żywności.

W dni wolne od nauki (wakacje, ferie) pomoc w formie gorących posiłków dla dzieci nie była realizowana. Ze złożonych wyjaśnień oraz rozeznania pracowników socjalnych wynika, że rodzice zapewniają dzieciom posiłki we własnym zakresie. Ponadto, w okresie wakacji i ferii dzieci często przebywają poza domem (u dziadków, rodziny, na koloniach, obozach). Gmina Wolanów jest gminą typowo rolniczą i rodziny z własnych upraw rolnych posiadają warzywa, owoce i inne produkty żywnościowe, a okres letni obfituje w prace sezonowe (np. przy zbiorach owoców), co ma wpływ na poprawę sytuacji materialnej rodziny.

Zespół kontrolujący analizował dokumenty księgowe, potwierdzające dokonywanie płatności za realizację programu za maj i listopad 2017 r. oraz marzec 2018 r. Ośrodek dokonywał płatności za posiłki po faktycznym ich spożyciu przez dzieci. Podstawą do obciążenia były imienne listy dzieci uprawnionych do dożywiania, które spożywały posiłki oraz wystawione na ich podstawie dokumenty płatności (faktury, rachunki i noty księgowe). Podczas kontroli stwierdzono, że wystawione dokumenty zostały opisane zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, z późn. zm.).

Pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności przyznawano na podstawie decyzji administracyjnej. Ponadto w 2017 r. czwórce dzieci udzielono, na pisemny wniosek dyrektora szkoły, pomocy w formie posiłku bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej.

Podczas kontroli sprawdzono 12 losowo wybranych akt rodzin otrzymujących w badanym okresie pomoc w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Postępowanie administracyjne w sprawie przyznania pomocy w ramach programu w 14 przypadkach zostało wszczęte na wniosek strony. W każdym badanym przypadku wydanie

decyzji w sprawie przyznania pomocy zostało poprzedzone przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego w celu ustalenia aktualnej sytuacji świadczeniobiorców. Wywiady przeprowadzano w terminach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1788). Sytuację osób i rodzin ustalono na podstawie dokumentów, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Przed wydaniem decyzji administracyjnej wnioskodawcy zapoznali się z dowodami zebranymi w sprawie, co potwierdzili własnoręcznym podpisem w oświadczeniu. Z osobami, które miały przyznaną pomoc w formie posiłku na rok szkolny przeprowadzano aktualizacje wywiadu środowiskowego nie rzadziej niż co 6 miesięcy, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy.

We wszystkich skontrolowanych decyzjach wskazano właściwy organ, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, uzasadnienie, pouczenie i właściwy tryb odwoławczy. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji przywołano odpowiednie przepisy prawa miejscowego. Poddane kontroli decyzje wydawano w terminach określonych w art. 35 i 36 k.p.a. Decyzje zostały doręczone osobom uprawnionym zgodnie z art. 39 i 46 § 1 k.p.a.

Pomoc w ramach programu udzielona została osobom i rodzinom, których faktyczny dochód nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego ustalonego na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości, za które odpowiedzialność ponosi Pani jako kierownik jednostki kontrolowanej:

1. W przypadku 1 postępowania administracyjnego w aktach sprawy nie było wniosku klienta ani protokołu z przyjęcia wniosku, co narusza art. 102 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz 61 § 1 i art. 63 § 1-3 k.p.a. Postępowanie nie zostało także wszczęte z urzędu.
2. W większości skontrolowanych druków wywiadów prowadzona praca socjalna odnotowana była ogólnikowo, w sposób nie oddający podejmowanych działań oraz istoty jej prowadzenia. W 1 przypadku praca socjalna nie była w ogóle odnotowana.
3. W 11 przypadkach (dot. wyłącznie r. 2017) przyznano pomoc w formie zasiłku celowego na zasadach zasiłku okresowego, tj. na okres kilku miesięcy. W toku kontroli złożyła Pani oświadczenie, że w 2018 r. wszystkie decyzje przyznające pomoc w formie zasiłku celowego na zakup posiłków były wydawane w okresach jednomiesięcznych.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Udzielać pomocy zgodnie z art. 102 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 poz. 1769 z późn. zm.) na wniosek strony lub z urzędu. W przypadku wnoszenia przez klientów ustnych wniosków o pomoc, sporządzać protokół zgodnie z art. 67 § 1 i § 2 pkt. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.).
2. Zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, będącej jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego, tak aby zapisy w wywiadach środowiskowych oddawały jej istotę oraz dynamikę zachodzących zmian, stosując przepisy art. 6 pkt 12 i art. 119 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.

Pouczenie

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Anna Olszewska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Adam Gibała, Wójt Gminy Wolanów